

İklim (/tr/climatechange)Eylemi

İklim Değişikliği Nedir?

İklim değişikliği, sıcaklık ve hava modellerindeki uzun vadeli değişimleri ifade eder. Bu tür değişimler, güneşin aktivitesindeki değişiklikler veya büyük volkanik patlamalar nedeniyle doğal olabilir. Ancak 1800'lerden bu yana insan faaliyetleri iklim değişikliğinin ana itici gücü olmuştur, özellikle kömür, petrol ve gaz gibi fosil yakıtların yakılması nedeniyle (<https://www.ipcc.ch/2021/08/09/ar6-wg1-20210809-pr/>).

Fosil yakıtların yakılması, Dünya'yı saran bir battaniye gibi hareket ederek güneşin ısınıncı hapseden ve sıcaklıkları yükselten sera gazı emisyonları üretir.

İklim değişikliğine neden olan başlıca sera gazları arasında karbondioksit ve metan bulunmaktadır. Bunlar, örneğin araba kullanmak için benzin veya bir binayı ısıtmak için kömür kullanmaktan kaynaklanır. Arazinin temizlenmesi ve ormanların kesilmesi de karbondioksit salınımına neden olabilir. Tarım, petrol ve gaz operasyonları metan emisyonlarının başlıca kaynaklarıdır. Enerji, sanayi, ulaşım, binalar, tarım ve arazi kullanımı sera gazlarına neden olan başlıca sektörler ([https://www.unep.org/interactive/six-sector-solution-climate- arasindadir change/](https://www.unep.org/interactive/six-sector-solution-climate-arasindadir-change/)).

Küresel ısınmadan insanlar sorumludur

İklim bilimciler, son 200 yıldaki küresel ısınmanın neredeyse tamamından insanların sorumlu olduğunu göstermiştir (https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/outreach/IPCC_AR6_WGI_SummaryForAll.pdf). Yukarıda bahsedilenler gibi insan faaliyetleri, dünyayı en azından son iki bin yılda hiç olmadığı kadar hızlı ısıtan sera gazlarına neden olmaktadır.

Dünya yüzeyinin ortalama sıcaklığı, şu anda yaklaşık 1.2°C daha sıcak. 1800'lerin sonlarına (sanayi devriminden önce) göre (<https://wmo.int/news/media-centre/climate-change-indicators-reached-record-levels-2023-wmo>) ve son 100.000 yılın herhangi bir dönemine göre dahasıdır. Son on yıl (2011-2020) kayıtlara geçen en sıcak olmuştur. Sıcak dönem (<https://wmo.int/media/news/2020-was-one-of-three-warmest-years-record>) ve son kırk yılın her biri 1850'den bu yana önceki tüm on yıllardan daha geçmiştir.

Birçok insan iklim değişikliğinin esas olarak daha yüksek sıcaklıklar anlamına geldiğini düşünüyor. Ancak sıcaklık artışı hikayenin sadece başlangıcıdır. Dünya her şeyin birbirine bağlı olduğu bir sistem olduğundan, bir alandaki değişiklikler diğer tüm alanlardaki değişiklikleri etkileyebilir.

İklim değişikliğinin sonuçları (<https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/resources/press/press-release>) arasında yoğun kuraklıklar, su kıtlığı, şiddetli yangınlar, yükselen deniz seviyeleri, sel baskınları, kutuplardaki buzların erimesi, yıkıcı fırtınalar ve biyolojik çeşitliliğin azalması yer almaktadır.

İnsanlar iklim değişikliğini farklı şekillerde deneyimliyor

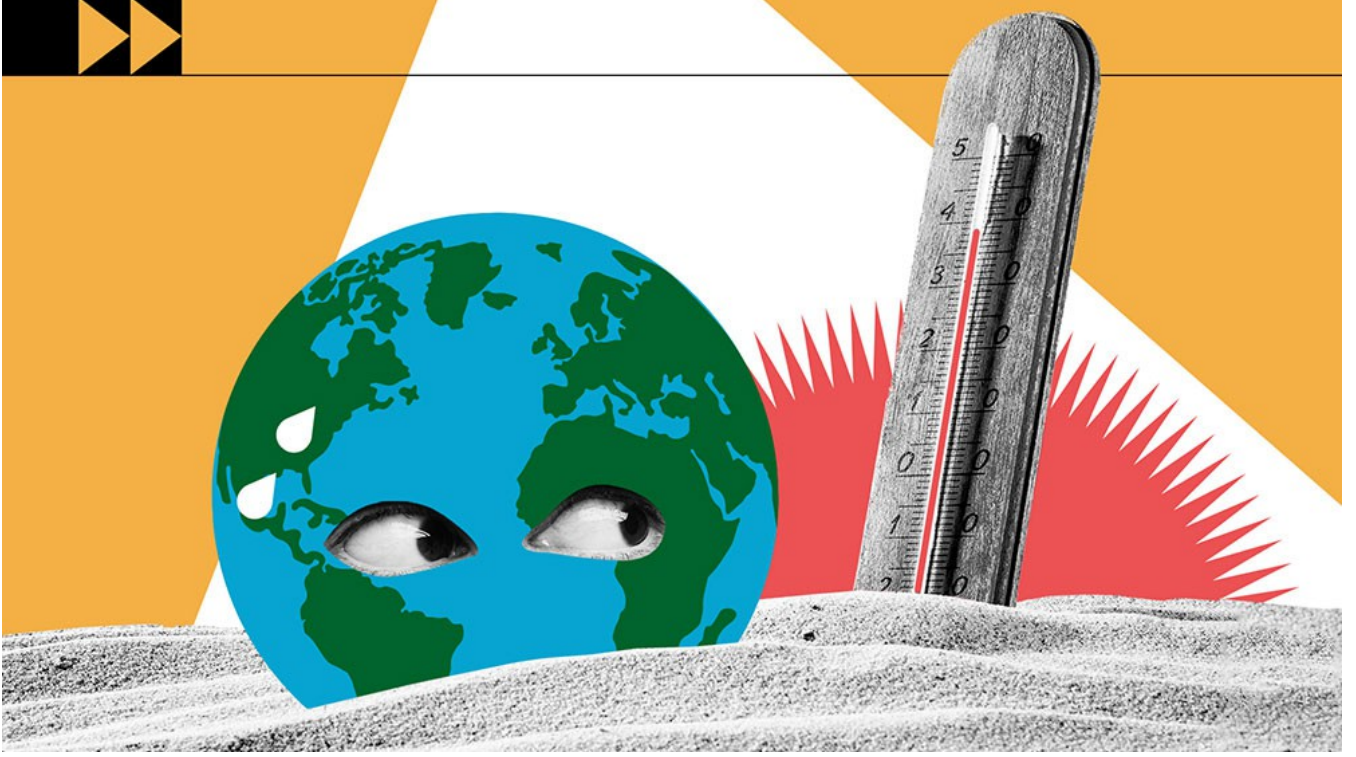
İklim değişikliği sağlığını (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/health>), gıda yetiştirme kabiliyetimizi, barınmamızı, güvenliğimizi ve işimizi etkileyebilir. Küçük ada ülkelerinde ve diğer gelişmekte olan ülkelerde yaşayan insanlar gibi bazılarımız iklim etkilerine karşı zaten daha savunmasız durumdayız. Deniz seviyesinin yükselmesi ve tuzlu su girişi gibi koşullar, tüm toplulukların yer değiştirmek zorunda kaldığı noktaya kadar ilerledi ve uzun süren kuraklıklar insanları kıtlık riskiyle karşı karşıya bırakıyor. Gelecekte, hava koşullarına bağlı olaylar nedeniyle yerlerinden olan insanların sayısının artması beklenmektedir.

Küresel ısınmadaki her artış önemlidir

Bir dizi BM raporunda (<https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/>), binlerce bilim insanı ve hükümet değerlendircisi, küresel sıcaklık artışının 1.5°C 'den fazla olmayacak şekilde sınırlandırılmasının iklimin en kötü etkilerinden kaçınmamıza ve yaşanabilir bir iklimi sürdürmemize yardımcı olacağı konusunda hemfikirdir. Ancak şu anda yürürlükte kadar 3.1°C kadar ısınmaya olan politikalar, yüzyılın sonuna 'ye (https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/46445/EGR2024_KMEN.pdf?sequence=9&isAllowed=y) işaret etmektedir.

İklim değişikliğine neden olan emisyonlar dünyanın her yerinden gelmekte ve herkesi etkilemektedir, ancak bazı ülkeler üretmektedir diğerlerinden çok daha fazla. (https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/46443/EGR2024_ESEN.pdf). En büyük altı salımcı (Çin, Amerika Birleşik Devletleri, Hindistan, Avrupa Birliği, Rusya Federasyonu ve Brezilya) birlikte 2023 yılında tüm küresel sera gazı salımlarının yarısından fazlasını gerçekleştirmiştir. Buna , en az gelişmiş 45 ülke küresel sera gazı emisyonlarının sadece yüzde 3'ünü oluşturmaktadır.

Herkes iklim konusunda harekete geçmelidir, ancak sorunun daha büyük bir kısmını yaratan insanlar ve ülkeler ilk olarak harekete geçme konusunda daha büyük bir sorumluluğa sahiptir.

Büyük bir zorlukla karşı karşıyayız, ancak halihazırda birçok çözüm biliyoruz

Birçok iklim değişikliği çözümü, yaşamlarımızı iyileştirirken ve çevreyi korurken ekonomik faydalar sağlayabilir. Ayrıca, [Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri](https://www.un.org/en/climatechange/17-goals-to-transform-our-world) (<https://www.un.org/en/climatechange/17-goals-to-transform-our-world>), BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (<https://unfccc.int/process-and-meetings/the-convention/what-is-the-united-nations-framework-convention-on-climate-change>) ve Paris Anlaşması (<https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement>) gibi ilerlemeye rehberlik edecek küresel çerçeve ve anlaşmalarımız da bulunmaktadır. Üç geniş eylem kategorisi şunlardır: emisyonların azaltılması, iklim etkilerine uyum sağlanması ve gerekli ayarlamaların finanse edilmesi.

Enerji sistemlerini fosil yakıtlardan güneş veya rüzgar gibi (<https://www.un.org/en/climatechange/raising-renewable-energy-ambition/renewable-energy>) çevirmek iklim değişikliğine yol açan emisyonları azaltacaktır. Ancak şimdi harekete geçmeliyiz. Giderek artan sayıda ülke 2050 yılına kadar net sıfır emisyon (<https://www.un.org/en/climatechange/net-zero-coalition>) taahhüdünde bulunurken, ısınmayı aşağıda tutmak için emisyonların 2030 yılına kadar yarı yarıya azaltılması gerekmektedir (<https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/resources/press/press-release/>)

1.5°C. Bunu başarmak kömür, petrol ve gaz kullanımında büyük düşüşler anlamına gelmektedir: iklim değişikliğinin felaket boyutlarına ulaşmasını önlemek için tüm fosil yakıtların üretim ve tüketiminin 2030 yılına kadar en az yüzde 30 (<https://www.unep.org/resources/emissions-gap-report-2024>) azaltılması oranında gerekmektedir.

İklim sonuçlarına uyum sağlamak (<https://www.un.org/en/climatechange/climate-adaptation>) insanları, evleri, işletmeleri, geçim kaynaklarını, altyapıyı ve doğal ekosistemleri korur. Mevcut etkileri ve gelecekte olası etkileri kapsar. Adaptasyon her yerde gerekli olacaktır, ancak iklim tehlikeleriyle başa çıkmak için en az kaynağa sahip olan en savunmasız insanlar için şimdi öncelik verilmelidir. Geri dönüş oranı yüksek olabilir. Örneğin afetler için erken uyarı sistemleri can ve mal tasarrufu sağlar ve başlangıç maliyetinin 10 katına (<https://www.worldbank.org/en/news/feature/2020/11/17/the-adaptation-kadar-fayda-sağlayabilir-principles-6-ways-to-build-resilience-to-climate-change>).

Faturayı şimdi ödeyebiliriz ya da gelecekte pahalıya ödeyebiliriz

İklim eylemi, hükümetler ve işletmeler tarafından önemli finansal yatırımlar (<https://www.un.org/en/climatechange/raising-ambition/climate-finance>) yapılmasını gerektirmektedir. Ancak iklim eylemsizliği çok daha pahalıdır. Kritik adımlardan biri, gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkeleri destekleyerek uyum sağlamalarını ve daha yeşil ekonomilere geçmelerini sağlamaktır.

İklim değişikliği ile bağlantılı olarak kullanılan daha teknik terimlerin bazılarını aşina olmak için İklim Sözlüğü'ne (<https://climatepromise.undp.org/news-and-stories/climate-dictionary-everyday-guide-climate-change>) başvurabilirsiniz.

Hakkında daha fazla bilgi edinin...

(<https://www.un.org/en/climatechange/science/mythbusters>)

İklim ve enerji konusundaki gerçekler

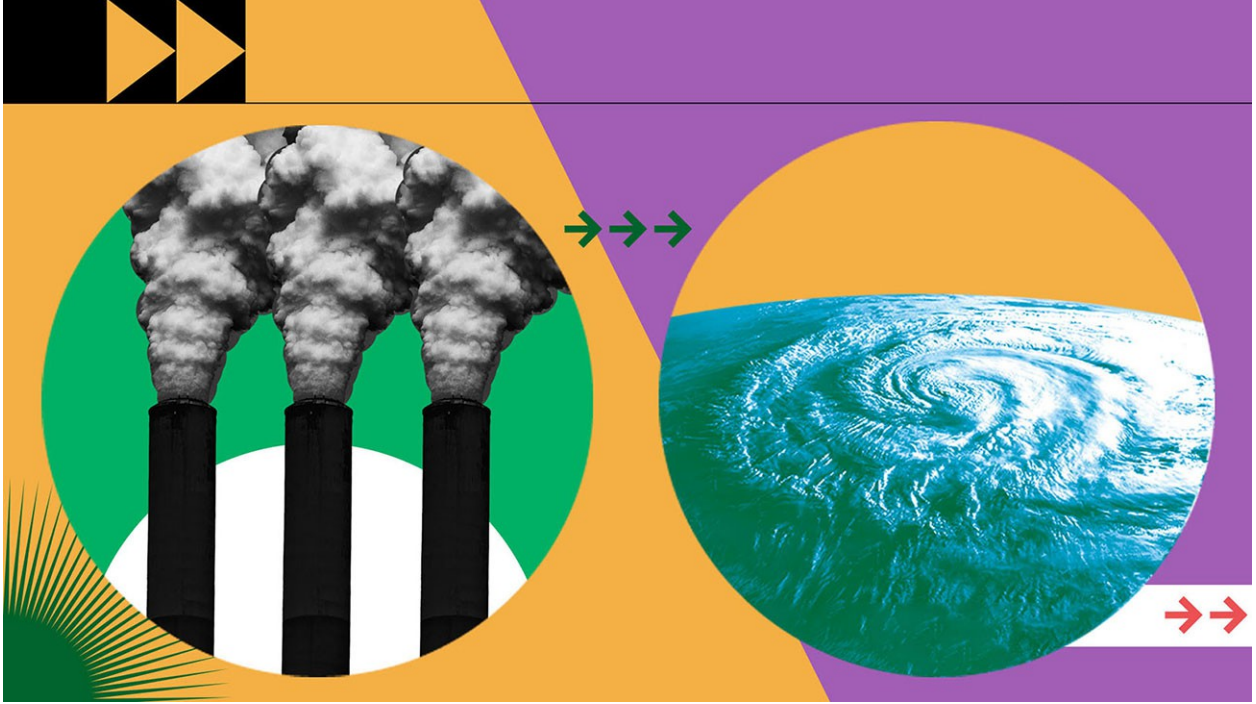
İklim değişikliği, yaygın bir şekilde dolaşan efsaneler ve yalanlarla birlikte sıcak bir konudur. Bazı temel gerçekleri [burada](https://www.un.org/en/climatechange/science/mythbusters) bulabilirsiniz (<https://www.un.org/en/climatechange/science/mythbusters>).

(<https://www.un.org/en/climatechange/science/key-findings>)

Bilim

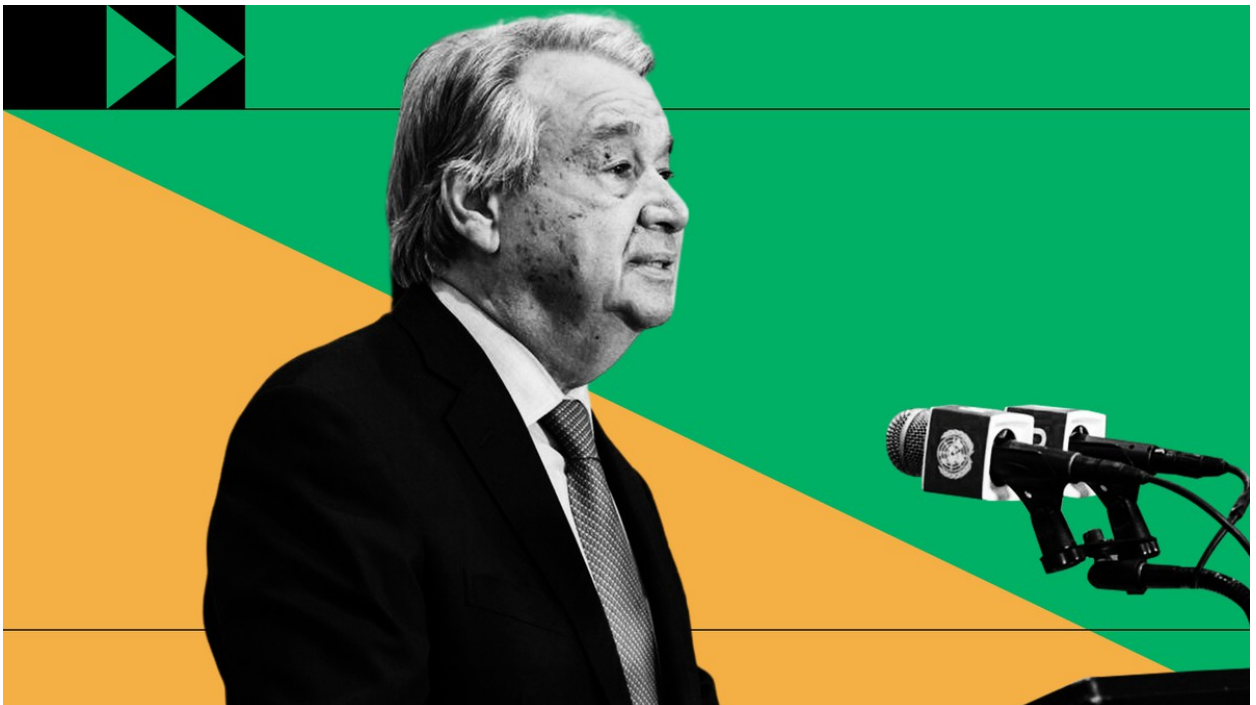
Birleşmiş Milletler'in en son iklim raporlarına (<https://www.un.org/en/climatechange/reports>) ve iklim eylemi gerçeklerine (<https://www.un.org/en/climatechange/science/key-findings>) bakın.

(<https://www.un.org/en/climatechange/science/causes-effects-climate-change>)

Nedenler ve Etkiler

Fosil yakıtlar, iklim değişikliğine neden olan sera gazı emisyonlarına açık ara en büyük katkıyı yapan unsurdur ve bu durum Dünya'daki tüm yaşam formları için birçok risk oluşturmaktadır. [Daha fazla bilgi edinin](https://www.un.org/en/climatechange/science/causes-effects-climate-change). (<https://www.un.org/en/climatechange/science/causes-effects-climate-change>).

(<https://www.un.org/en/climatechange/speeches>)

Genel Sekreter'den

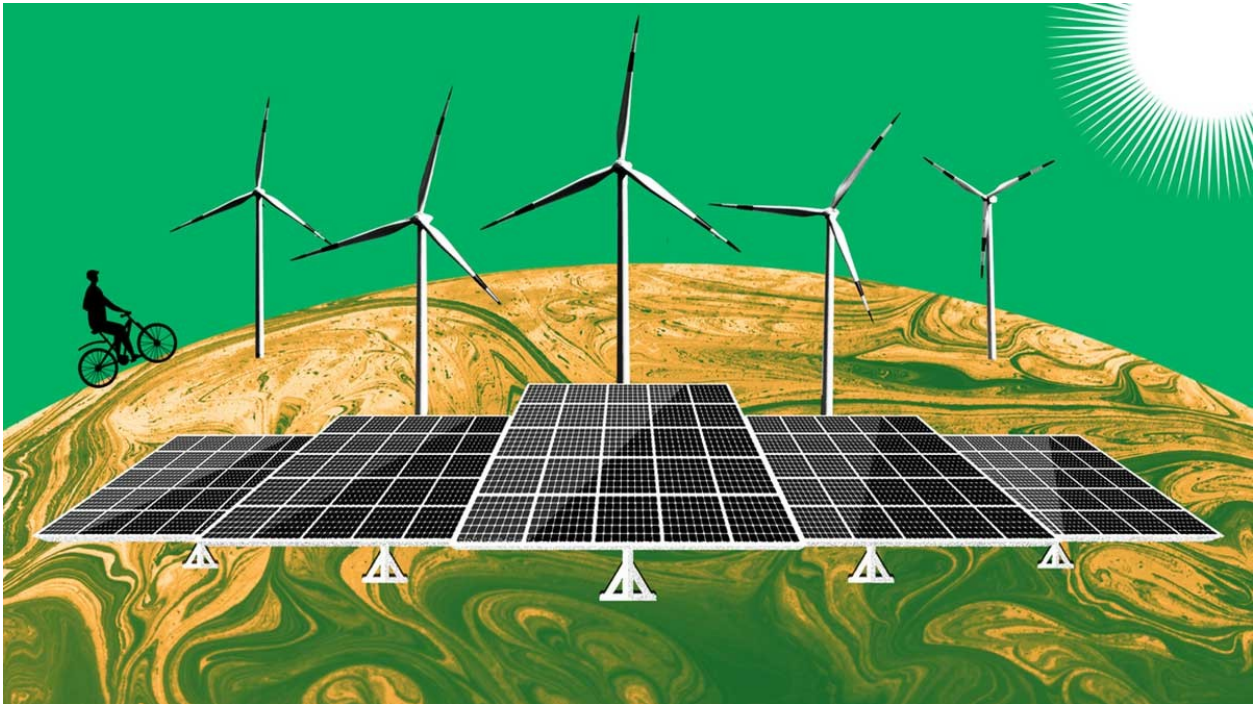
BM Şefi'nin iklim eylemine ilişkin son açıklamalarını okuyun.

(<https://www.un.org/en/climatechange/net-zero-coalition>)

Net sıfır

Net sıfır nedir? Neden önemlidir? [Net sıfır sayfamız](https://www.un.org/en/climatechange/net-zero-coalition) (<https://www.un.org/en/climatechange/net-zero-coalition>) neden şimdi emisyonlarda ciddi kesintilere ihtiyacımız olduğunu ve hangi çalışmaların yürütüldüğünü açıklamaktadır.

(<https://www.un.org/en/climatechange/raising-ambition/renewable-energy>)

Yenilenebilir enerji - daha güvenli bir geleceğe güç veriyor

Yenilenebilir enerji nedir ve neden önemlidir? Yenilenebilir enerjiye geçişin neden daha parlak ve daha güvenli bir dünya için tek umudumuz olduğu hakkında daha fazla bilgi edinin.

(<https://www.un.org/en/climatechange/raising-ambition/climate-finance>)

Finans

Dünya faturayı nasıl ödeyecek? Sorunları (<https://www.un.org/en/climatechange/raising-ambition/climate-finance>) ve iklim eyleminin finansmanının değerini (<https://www.un.org/en/climatechange/why-finance-climate-action>).

(<https://www.un.org/en/climatechange/climate-adaptation>)

İklim değişikliğine uyum sağlama

İklim adaptasyonu nedir? Her ülke için neden bu kadar önemlidir? İklim değişirken yaşamları ve geçim kaynaklarını nasıl koruyabileceğimizi öğrenin (<https://www.un.org/en/climatechange/climate-adaptation>).

(<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues>)

İklim Sorunları

İklim değişikliğinin etkilerinin farklı sektörlerde ve ekosistemlerde nasıl hissedildiği hakkında daha fazla bilgi edinin.

(<https://www.un.org/en/climatechange/page/why-women-are-key-climate-action>)

Kadınlar neden iklim eyleminin anahtarıdır?

Kadınlar ve kız çocukları iklim krizinin ön saflarında yer alıyor ve harekete geçmek için benzersiz bir konuma sahipler. Neden kadınlara yatırım yapmanın zamanı geldiğini öğrenin.

(<https://www.addtoany.com/share?url=https%3A%2F%2Fwww.un.org%2Fen%2Fclimatechange/what-is-climate-change&title=What%20is%20Climate%20Change%3F%20%7C%20United%20Nations>)
(#facebook)

(#x) (#email)

(#whatsapp)

GERÇEKLER VE RAKAMLAR

- İklim değişikliği nedir? (<https://www.un.org/en/climatechange/what-is-climate-change>)
- Nedenleri ve etkileri (<https://www.un.org/en/climatechange/science/causes-effects-climate-change>)
- Efsane Avcıları (<https://www.un.org/en/climatechange/science/mythbusters>)
- Raporlar (<https://www.un.org/en/climatechange/reports>)
- Hızlı bilgiler (<https://www.un.org/en/climatechange/science/key-findings>)

EMİSYONLARIN AZALTILMASI

- Net sıfırın açıklanması (<https://www.un.org/en/climatechange/net-zero-coalition>)
- Net sıfır konusunda üst düzey uzman grubu (<https://www.un.org/en/climatechange/high-level-expert-group>)
- Net sıfır taahhütlerinin güvenilirliği için kontrol listeleri (<https://www.un.org/en/climatechange/implementing-high-level-expert-group-raporu>)
- Yeşil Yıkama (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/greenwashing>)
- Yapabilecekleriniz (<https://www.un.org/en/actnow/ten-actions>)

TEMİZ ENERJİ

- Yenilenebilir enerji - daha güvenli bir geleceğin anahtarı (<https://www.un.org/en/climatechange/raising-ambition/renewable-energy>)
- Yenilenebilir enerji nedir (<https://www.un.org/en/climatechange/what-is-renewable-energy>)
- Enerji dönüşümünü hızlandırmanın beş yolu (<https://www.un.org/en/climatechange/raising-ambition/renewable-energy-transition>)
- Neden yenilenebilir enerjiye yatırım yapmalı (<https://www.un.org/en/climatechange/raising-ambition/why-invest-renewable-energy>)
- Temiz enerji hikayeleri (<https://www.un.org/en/climatechange/how-communities-are-embracing-renewable-energy>)
- Adil bir geçiş (<https://www.un.org/en/climatechange/sharan-burrow-shared-prosperity>)

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM SAĞLAMAK

- İklim adaptasyonu (<https://www.un.org/en/climatechange/climate-adaptation>)
- Herkes için erken uyarılar (<https://www.un.org/en/climatechange/early-warnings-for-all>)
- Gençlik sesleri (<https://www.un.org/en/climatechange/voices-of-change>)

İKLİM EYLEMİNİN FİNANSMANI

- Finans ve adalet (<https://www.un.org/en/climatechange/raising-ambition/climate-finance>)
- Kayıp ve hasar (<https://www.un.org/en/climatechange/adelle-thomas-loss-and-damage>)
- 100 milyar dolar taahhüt (https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/climate_finance_report.pdf)
- İklim eylemi neden finanse edilmeli (<https://www.un.org/en/climatechange/why-finance-climate-action>)

AÇIKLAYICILAR

- Sağlık (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/health>)
- Yiyecek (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/food>)
- Biyoçeşitlilik (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/biodiversity>)
- Okyanus (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/ocean>)
- Su (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/water>)
- Arazi (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/land>)
- Yeşil Yıkama (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/greenwashing>)
- İnsani Güvenlik (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/human-security>)
- Kadınlar (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/women>)
- 1,5°C (<https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/degrees-matter>)

ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ

- Paris Anlaşması (<https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement>)
- Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkılar nedir (<https://www.un.org/en/climatechange/all-about-ndcs>)
- İvme Gündemi (https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/un_sgs_acceleration_agenda.pdf)
- İklim Hırsı Zirvesi (<https://www.un.org/climatechange/climate-ambition-summit>)
- COP29 (<https://www.un.org/en/climatechange/cop29>)
- İklim konferansları (COP'lar) (<https://www.un.org/en/climatechange/un-climate-conferences>)
- Gençlik Danışma Grubu (<https://www.un.org/en/climatechange/youth-in-action/youth-advisory-group>)
- Eylem girişimleri (<https://www.un.org/en/climatechange/climate-action-coalitions>)
- Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (<https://www.un.org/en/climatechange/17-goals-to-transform-our-world>)

KAYNAKLAR

- Genel Sekreter'in konuşmaları (<https://www.un.org/en/climatechange/speeches>)
- Basın materyali (<https://www.un.org/en/climatechange/press-materials>)
- Röportajlar (<https://www.un.org/climatechange/un-climate-interviews>)
- Bilgi formları (<https://www.un.org/en/climatechange/climate-fast-facts>)
- Grafikler (<https://www.un.org/en/climatechange/graphics>)
- İletişim ipuçları (<https://www.un.org/en/climatechange/communicating-climate-change>)

- Açıklamalar (<https://www.un.org/en/climatechange/speeches>)

(<https://www.un.org/en/>)

BAĞIŞTA BULUNUN (/TR/ABOUT-US/HOW-TO-DONATE-TO-THE-UN-SYSTEM)

 (<https://www.youtube.com/playlist?list=PL4BF02A105C347439>)

(https://dam.media.un.org/Package/2AM9LOT_4#/SearchResult&VBID=2AM94S6MXP0TK&PN=1&WS=SearchResults)

 (<https://www.facebook.com/unitednations>) (<http://twitter.com/un>)

 (<http://instagram.com/unitednations>)

A-Z SITE INDEX ([HTTPS://WWW.UN.ORG/EN/SITE-INDEX](https://www.un.org/en/site-index)) | İLETİŞİM ([HTTPS://WWW.UN.ORG/EN/CONTACT-US-0](https://www.un.org/en/contact-us-0)) |

TELİF HAKKI ([HTTPS://WWW.UN.ORG/EN/ABOUT-US/COPYRIGHT](https://www.un.org/en/about-us/copyright)) |

SSS ([HTTPS://WWW.UN.ORG/EN/ABOUT-US/FREQUENTLY-ASKED-QUESTIONS](https://www.un.org/en/about-us/frequently-asked-questions)) |

DOLANDIRICILIK UYARISI ([HTTPS://WWW.UN.ORG/EN/ABOUT-US/FRAUD-ALERT](https://www.un.org/en/about-us/fraud-alert)) |

GİZLİLİK BİLDİRİMİ [HTTPS://WWW.UN.ORG/EN/ABOUT-US/PRIVACY-NOTICE](https://www.un.org/en/about-us/privacy-notice)) |

[HTTPS\(KULLANIM KOŞULLARI \(:/WWW.UN.ORG/EN/ABOUT-US/TERMS-OF-USE\)](https://www.un.org/en/about-us/terms-of-use))